

FOP POMÁHÁ S PODPOROU ROZVOJOVÝCH PROJEKTŮ V GRUZII

V rámci projektu „Zkušenosti z rozvoje venkova V4 pro udržitelný růst“ poskytlo Fórum ochrany přírody hodnotitele grantů pro oblast Tetrtskaro v Gruzii. Dotační program v rámci ENPARD (European Neighbourhood Programme for Agriculture and Rural Development) zaměřený na zlepšení podmínek obyvatel Tetrtskara administruje Asociace pro rozvoj venkova pro budoucí Gruzii (Association Rural Development for Future Georgia – RDFG). Po prvotním zhodnocení předložených žádostí hodnotitelé v lednu 2020 osobně navštívili místa předpokládané realizace projektů a diskutovali s žadateli o jejich záměrech. Došlo k předání doporučení osvědčených postupů pro vylepšení žá-

dstí, aby více směřovaly k udržitelnému rozvoji v oblasti Tetrtskaro a aby byly dotační prostředky využity co nejúčelněji. Návrhy projektů byly orientovány na služby spojené s udržitelným turismem (ubytovací zařízení, turistická infrastruktura, doprava), zlepšením možností rekreace v přírodních podmínkách (přírodní koupaliště), výrobou místních produktů snižujících zátěž pro životní prostředí (opakovaně využitelné nákupní tašky), udržitelným zemědělstvím (sýpka pro regionální odrůdy) nebo aktivitami pro mládež (skautský tábor).

Oblast Tetrtskaro trpí silným odlivem mladých obyvatel a v každém případě potřebuje pomoc pro možný rozvoj. Na druhou

stranu bylo velmi pozitivním zjištěním, že i pro obyvatele EU je zde možné hledat inspiraci. Jedná se zejména o zemědělské hospodaření šetrné k přírodě. Na základě zkušenosti s jedním z žadatelů, který využívá na svých polích původní odrůdy pšenice a fazolí a který přemýšlí o krajině, včetně zadržování vody a podpory kvalitní půdy, zcela v souladu s ekologicky preferovanými moderními přístupy, můžeme říct, že by právě lidé jako on mohli předávat zkušenosti v tzv. vyspělých státech.

Jan Dušek

